

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Pelhřimově rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jitky Papežové, Ph.D. a přísedících Zdeňky Duffkové a Zdeňka Musílka v hlavním líčení konaném dne 17. srpna 2020 v [obec],

takto:

Obžalovaný

[celé jméno obžalovaného], [datum narození] v [obec], dělník, bytem [adresa obžalovaného], okres [okres], adresou pro doručování [adresa obžalovaného], okres [okres],

se podle § 226 písm. b) trestního řádu

zprošťuje obžaloby

Okresního státního zastupitelství v [obec] sp. zn. [redacted] pro skutek spočívající v tom, že v [obec], okres [okres], blíže nezjištěné dny v období od přinejmenším 14. února 2017 do 9. listopadu 2018, v rodinném domě na adrese [adresa], narozené [datum], s níž sdílel společnou domácnost, zejména na ní bezdůvodně křičel, vulgárně jí nadával, urážel jí, pohlavkoval po tváři, po zátylku, po zádech, cloumal s ní, nutil jí k domácím pracím, zakazoval jí širší společenský styk, a když jí výjimečně umožnil jít mimo rodinný dům, kontroloval, kam jde a kdy se vrátí, bez právního podkladu jí nutil k odevzdání

2 7 T 63/2019

invalidního důchodu, s kterým disponoval a určoval, na co bude použit, přitom věděl, že [celé jméno poškozené] vyžaduje citlivý a specifický přístup, že potřebuje zajistit klidné a bezpečné zázemí, že je na obviněném závislá, že je odkázána na jeho péči, a v důsledku počínání obviněného se u [celé jméno poškozené] rozvinuly příznaky syndromu týrané osoby, projevující se vnucující se automatickou reminiscencí hrubého chování obviněného, doprovázenou úzkostí,

neklidem, neurovegetativními symptomy, přetrvávajícím panickým strachem z možného setkání s obviněným, děsivými sny,

čímž měl spáchat zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. b), d) trestního zákoníku,

neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Podle § 229 odst. 3 trestního řádu se poškozená [celé jméno poškozené], [datum narození], odkazuje s nárokem na nemajetkovou újmu na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 7. 5. 2020 č. j. 14 To 60/2020-442 byl zrušen k odvolání státního zástupce rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 24. 1. 2020 č. j. 7 T 63/2019-413, jímž byl obžalovaný [celé jméno obžalovaného] podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby pro skutek, jenž je popsán ve výroku rozsudku, čímž měl spáchat zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. b), d) trestního zákoníku s tím, že Okresnímu soudu v Pelhřimově vytkl, že neprovedl dokazování v rozsahu požadovaném v ust. § 2 odst. 5 trestního řádu, s tím, že je nutno vyslechnout osobně zpracovatele znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se specializací dětská psychiatrie a vyžádat zprávu od Oblastní charity [obec] – sociálně terapeutické dílny [anonymizováno] ohledně [celé jméno poškozené].

2. V dané věci byly doposud provedeny následující důkazy tak, jak již byly rozvedeny v rozsudku Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 24. 1. 2020 č. j. 7 T 63/2019-413:

3. Obžalovaný popřel, že by se dopustil tvrzeného jednání. Sestra byla do smrti matky v únoru 2017 v péči matky, pak se o ni staral on. [příjmení] v [obec], v [redacted] až do března 2018, pak se v srpnu 2018 přestěhoval na [příjmení] ulici. Od března 2018 u nich žila paní [příjmení] s dětmi a starala se o sestru. [příjmení] vše zabezpečoval, hradil nájemné i ze sestriných peněz. Potom paní [příjmení] bydlení získala, odstěhovala se a sestra se přestěhovala na [příjmení] [číslo]. Do té doby se nic nedělo. Od srpna do listopadu 2018 s nimi žila ve společné domácnosti paní [jméno] [příjmení] [příjmení], která po celou dobu se sestrou trávila více času. [příjmení] sám má dvě zaměstnání, po práci prodává na náměstí zmrzlinu. K žádným pracím sestru nenutil, protože je neschopná veškeré práce. Měla vše připravené, navařené, nakoupené a vyprané. Co se mu vytýká ohledně chovu slepic, tak tyto věci zastává strojově, nikdy u toho nebyla, protože by takovou práci nezastala. Když se přestěhovali v srpnu 2018, tak sestra začala kamarádit se sl. [příjmení]. Tato sestru zneužívala, vodila ji na koupaliště a do restaurace, kde byla ona středem pozornosti a sestra k výsměchu. Sl. [příjmení] přiměla sestru k focení pornografie pro jistého pána, kterého nechce uvádět. Sestra s tím přišla domů, chlubila se tím, myslela si, že je tím důležitá a zajímavá, že o ní vzniká zájem. Toto jí výrazně vytknul, že sl. [příjmení] není kamarádka, ale že je to velice nevhodná osoba, která jí spíše zneužívá. Sestra to vzala tak, že je proti tomuto vztahu, ale stejně spolu trávily veškerý čas, protože on byl více v práci. Pak přišel anonymní dopis na sociální úřad. Sociální úřad odvedl sestru a zajistil jí ubytování. Pak se přestěhovala k tetě paní [příjmení]. Svoji sestru nikdy fyzicky nenapadal. [příjmení] odcházel ráno do práce o půl páté a sestra byla doma s paní

3 7 T 63/2019

[příjmení] a posléze s paní [příjmení]. Pak když přišel z práce o půl druhé, tak se naobědval, šel prodávat zmrzlinu a vracel se okolo páté hodiny nebo půl šesté. Sestra si na nic nestěžovala, pohyb měla volný, neměla zakázáno nikam chodit, chodila si pro obědy a většinu času trávila se sl. [příjmení]. Samozřejmě se ho ptá, jestli tam může, ale omezený pohyb neměla. Měla celoživotně omezený pohyb, když bydlela s rodiči v paneláku, a tam to mělo svoje opodstatnění. Sestra je duševně nemocná, dochází u ní k sexuálním incestům, a proto byla celý život izolovaná

matkou a otcem, kteří ji samotnou nikam nepouštěli. Ve [anonymizováno] ulici nebyla izolovaná, chodila každý den ven pro obědy. Když u nich bydlela paní [příjmení], tak tato jí také nezakazovala pohyb. S invalidním důchodem bylo nakládáno tak, jak to bylo zavedeno již za matky. Jelikož sestra neumí číst, psát, počítat, odevzdávala vše matce, a ta jí vyplácena z toho kapesné. V tomto duchu to převzal i on. Když sestra něco potřebovala, takto měla zajištěné. S důchodem nakládal on, myslí si, že zodpovědně, pro své potřeby tento důchod nepoužíval, má dostatečné příjmy. Sestra nikdy nedostatkem netrpěla, měla vždy všechno nadstandardní. Se sestrou vychází celoživotně dobře, sestra ho má ráda, on jí má také ráda, až přišel kámen úrazu s tou sl. [příjmení]. To jí řekl, že je pro sestru nevhodný člověk, ale ona to nedokáže posoudit. Sl. [příjmení] třeba pozvala sestru k sobě domů, ale ta musela čekat 3 – 4 hodiny venku. [příjmení] jí to nezakazoval až do doby, co přišla s tím focením. Sestra měla v paneláku pro sebe svůj pokoj a pak ve [příjmení] ulici také měla svoji místnost. Není pravda, že by v místnosti byla nějaká plíseň a že by spala na gauči o 40 cm. [příjmení] je rozkladatelný a sestra tam spala, když se dívala na televizi a usnula. Sestra není schopna si uvařit ani obyčejnou polévku z pytlíku, v rámci toho, aby splnila složitější úkol, tak někdy bylo potřeba na ni zvýšit hlas, aby zareagovala.

4. Poškozená [celé jméno poškozené] uvedla, že nyní bydlí u tety [jméno] a tam se jí líbí. Předtím bydlela v paneláku s rodiči, potom u bratra. U bratra to ze začátku šlo, ale potom už ne. Její bratr jí mlátil, mlátil jí přímo do hlavy. Neví, proč se tak choval. Luxovala, myla nádobí, podílela se na domácích pracích. Neví, v jakém roce jí zemřela maminka, bylo to 13. května. [jméno] [příjmení] na ní byla hodná, bratr se k ní choval nevhodně až potom, až když tam [jméno] [příjmení] nebydlela. V tu dobu, kdy tam bydlela, tak se k ní choval bratr dobře. Říkala to své kamarádce, nikomu jinému to neříkala. Vadilo jí luxovat po dětech a tak. Pomáhala bratrovi vařit pro slepice, to vařila na sporáku, sporák byl na elektřinu a neví, jak se pouštěl. Neví, jak dlouho se to vařilo. To vše dělala sama. Dostávala od bratra stovku na měsíc, chtěla více peněz, aby si mohla něco koupit. Bratr jí nakoupil, ale ona si to chtěla koupit sama. Má strach z bratra, zdá se jí o něm. Koupil jí vždy, co chtěla. Když se jí zdálo o bratrovi, tak měla špatný pocit. Někdy jí klepl přes rameno, když spala. Dal jí klackem do páteře, to jí hodně bolelo, neví, proč to bylo. Když něco nechtlíc spálila, takto se mu nelíbilo a uhodil jí. S tím klackem to bylo hodněkrát, i přes obličej, také facky přes obličej, ucho, vlasy, to bylo v době, kdy u něho bydlela. V paneláku jí třeba několikrát vynadal. Vajíčka prodávala po lidech, ze začátku jí to vadilo, ale pak už ne. Do města nemohla chodit sama, to jí zakazoval, když šla za kamarádkou, tak jí řekl, že musí přijít včas domů. [jméno] říkala, že musí být doma v sedm, pak jedna kamarádka je odvezla domů až v půl osmé, tak dostala vynadáno, že přišla dlouho. Nájem platila maminka, potom bratr, ten platil i obědy. Většinu potřeb jí platil bratr. V domě u bratra měla také povinnosti, utírat prach, umývat nádobí, luxovat, to jí nevadilo. Vajíčka se prodávala, i když ještě žila maminka. Když žila maminka, tak jí nechávala 500 Kč a bratr jí nechával 100 Kč na měsíc, víc peněz jí nedal, ona chtěla více peněz. U bratra jí nic nevadilo, akorát jí třeba řekl, že má sníst ještě buček, ale jí to tlusté nechutná, takto nechala. Bratr se rozzlobil a trochu nadával, že to nedojedla. Nic jí u bratra nevadilo. Když jí bil, tak jí to vadilo, u toho nikdo nebyl. Víckrát jí uhodil dozadu do hlavy.

5. Svědek [jméno] [příjmení] uvedl, že je soused obžalovaného, přičemž mezi jeho domem a domem obžalovaného je ještě jeden soused. Neviděl na zahradu obžalovaného, ale ví, že tam občas křičel.

4 7 T 63/2019

Neví, zda to bylo určeno sestře, ale nikdo jiný tam nebyl, tak usuzoval, že je to na sestru. Obžalovaný je strašně pracovitý, ale je rychlý, a když mu někdo neudělá něco hned, tak se rozčílí a začne nadávat. Vulgární výrazy ale neslyšel. S [celé jméno poškozené] se nikdy nebavil. Viděl ji, že šla sama na chodníku a nesla si kastrůlky s obědem. Svědek [příjmení] [jméno] [příjmení] uvedl, že je soused obžalovaného. Vídali je na zahradě, když vykonávali činnost, která se týkala práce okolo domu. Nikdy fyzické týrání nezaznamenal, spíše to byly slovní potyčky. Slyšel, že obžalovaný měl výtky ke své sestře ohledně činnosti, kterou tam vykonávali. Vulgární výrazy

neslyšel. Obžalovaný je hlasitější a rád řeší věci jadrnějším způsobem. Svědek [příjmení] [jméno] [příjmení] uvedl, že v domě v [obec] bývá tak pět víkendů v roce a plus tam jezdí tzv. na otočku. Dům obžalovaného sousedí s jeho zahrádkou. Poškozenou vídal v přítomnosti obžalovaného a ten se k ní choval hrozným způsobem. Pořád jí dělal nějaké příkazy, co má udělat, co má přinést a mezitím ji nadával. Byl tam v roce 2017 v říjnu, pak loňského roku v červnu, to tam paní [celé jméno poškozené] viděl nosit kýble s vodou z domu, to jí honil a komandoval, a pak tam byl v říjnu a to tam paní [celé jméno poškozené] neviděl. Svědkyně [jméno] [příjmení] uvedla, že [celé jméno poškozené] je kamarádka, obžalovaného zná od vidění. Přistěhovala se tam v létě a byla tam do listopadu, vídaly se u ní doma. Chodila k ní často. Bavily se o tom, že jí mlátí, ale i o něčem jiném. Říkala, že jí mlátil do hlavy, na zátylek a že jí bolela hlava tři dny. To bylo v jednom případě. Říkala také, že jí dal do zad. Nic jiného neví. Říkala, že pomáhala doma, ale s tím neměla problém. Nelíbilo se jí, že na ni křičel a že jí mlátil. Neví o dalším případě, že by jí mlátil, jednou do té hlavy a jednou do zad. Ví jenom o těch dvou případech. Když doma pomáhala, takto nevnímala jako příkoří. Neví, jestli říkala, jak na ni křičel a ani jestli používal vulgární výrazy. Jednou jí říkala, že jí dal facku. Neví o tom, že by jí obžalovaný zakazoval chodit ven, když se domluvily, tak se sešly. U ničeho přítomna nebyla, vše má od [celé jméno poškozené] [celé jméno poškozené] chodila normálně ven, byla v kontaktu s jinými lidmi, nebyl v tom problém. Svědkyně [jméno] [příjmení] uvedla, že obžalovaný byl její druh, [celé jméno poškozené] také zná, žili ve společné domácnosti. V roce 2018 se dostala do finančních potíží a obžalovaný je nechal bydlet v paneláku, kde bydleli od února do srpna 2018. Bydlela v tom bytě spolu s dětmi a [celé jméno poškozené] a obžalovaný bydlel sám ve své chalupě. [příjmení] se o sestru, jak mohl. Chodívali společně za ním do chalupy na návštěvu. Nebyl důvod, aby to mezi nimi jiskřilo. [jméno] jí pomáhala, sama jí vnímala jako starší dítě. Není lehké s ní někdy vyjít, také měla svoji hlavu. Nebyla nikdy přítomna mezi obžalovaným a jeho sestrou, možná na ni jednou křiknul, ale jinak ne. Vulgárně ji nenadával, fyzicky ji nenapadal. Mohla chodit ven, nebyla vězněná. Vše, co potřebovala, tak jí kupoval, platil jí obědy, praní zajišťovala ona. To byla taková dohoda. Ona sama by si nedokázala vyprat či uvařit. [celé jméno poškozené] nedisponovala s penězi, ona tomu nerozumí, nechával jí tak do 500 Kč, když jde ven, aby si mohla něco koupit. Myslí si, že měli mezi sebou dobrý vztah. [jméno] je trochu tvrdohlavá. Mluvila o obžalovaném dobře, nikdy na něho nenadávala. Od srpna 2018 se již s [jméno] neviděly, ani si nevolaly. Dá se říci, že trávili volný čas ve [anonymizováno] ulici. Nepomáhala tam obžalovanému pracovat. [jméno] někdy lhala, to určitě. Ona se na to dívá tak, že když [jméno] žila s maminkou, tak nemusela nic dělat, ležely u televize, zvykla si na to, že má takto pohodlný život. A když chtěl, aby umyla nádobí, nebo že by mohla posbírat ty vajíčka, to už se jí nelíbilo a to jen kvůli tomu, že musela něco udělat, to se jí nelíbilo. Kolikrát jí také říkala, aby šla s dětmi ven, že nemůže celý den ležet u televize, ale to se jí také nelíbilo. To jí řekla, že se jí nechce, že je venku horko a stěžovala si pořád, že jí něco bolí, přitom jí určitě nic nebolelo. Za celou dobu, co spolu žili, tak si na bratra nikdy nestěžovala. Není pravda, že by obžalovaný na ni křičel, nadával jí, pohlavkoval po tváři. [příjmení] [jméno] něco udělala, tak se na ni musel zvýšit hlas, a to bylo i za maminky, taky na ni musela zvýšit hlas, když hned neuposlechla. Když byla u nich, tak [jméno] nikam za kamarádkou nechodila. Většinu času trávila s [celé jméno poškozené], sama nedocházela na chalupu za obžalovaným, chodila s nimi. V té době tam nebyla sama na chalupě s obžalovaným. Opatrovnice

5 7 T 63/2019

[jméno] [příjmení] uvedla, že se stará o [celé jméno poškozené] od listopadu 2018. Je pravda, že v penězích si není moc jistá. Když dělá oběd, tak jí pomáhá. Je v kontaktu i nadále se sl. [příjmení], ta jí denně volá. Svědkyně [jméno] [příjmení] uvedla, že s nimi nežila ve společné domácnosti, chodila tam pouze na návštěvu za matkou, která tam bydlela. Nic špatného tam neviděla. Obžalovaný byl podle ní nervní, pořád se mu něco nelíbilo. Nebyla nikdy u špatného konfliktu mezi obžalovaným a jeho sestrou. [celé jméno poškozené] si stěžovala na chování obžalovaného, chodila za ní, že jí bolí hlava, že dostává facky přes hlavu nebo pohlavky. Od své

matky měla informace, že obžalovaný na ni křičí, ale přesně to již neví. Neví, kolikrát si stěžovala na to, že jí bolí hlava, bylo to tak třikrát nebo čtyřikrát, nebo to jen tak řekla mezi řečí. Stěžovala si, že nedostává důchod a že si to všechno nechává obžalovaný. Matka si nestěžovala na chování obžalovaného. Matka říkala, že obžalovaný na [jméno] křičí, když něco neudělá, ale u toho ona nebyla. [jméno] mluvila hlavně o té hlavě, že dostává facky do hlavy a že jí z toho bolí hlava, pořád chodila spát, byla v obýváku, koukala na televizi nebo spala, nikdo jí v tom nebránil. [jméno] si na něco stěžovala, že něco nemá, ale když to měla, tak si to nevzala. Měla povinnosti a pak si mohla dělat, co chtěla. Sl. [celé jméno poškozené] nechápala pokyny hned napoprvé, muselo se jí to dvakrát či třikrát říci, záleželo také na tom, co to bylo. Svědkyně [jméno] [příjmení] uvedla, že jí obžalovaný poskytl bydlení a začali spolu žít, to bylo v létě 2018, jako druh a družka. O vztahu obžalovaného a jeho sestry je jí známo, že úplně nejlepší to nebylo, ale nejhorší také ne. Neviděla nikdy, že by ji uhodil, že by ji fyzicky týral. Křičel na ni, ale nikdy neviděla, že by ji uhodil. Ona byla celý den na nemocenské, obžalovaný chodil do práce. [celé jméno poškozené] chtěla být v obýváku, nabízeli jí pokoj, ale tam být nechtěla. Nikdy si na nic nestěžovala. [příjmení] uklízela ona sama. [jméno] dělala ráno slepice, aby se nenudila, tuto činnost mohla vykonávat samostatně. Ve vaření se střídali s obžalovaným, ale ona si chtěla chodit pro obědy a večeri měla s nimi. Občas jí pomohla s úklidem. [jméno] se spíše bratra bála, moc se s ním nebavila. Oni to tak měli zavedené. [příjmení] na ni křičel, když něco udělala špatně. Požádal ji normálně, když by to nebylo podle jeho představ, začal na ni křičet. Řekl jí, že je hloupá, blbá, ale úplně sprostě jí nenadával. Neměli konfliktní stav s obžalovaným, asi jednou na ni křičel, když měli mezi sebou spor. [příjmení] to má v nátuře. Jinak byl hodný. Nikdy neviděla, že by ji fyzicky ubližoval. Ona povídala, že měla dostat přes hlavu, ale to nikdy neviděla. Obžalovanému to říkala, ale on říkal, že je to blbost, že jí nic neudělal. Její syn jenom řekl, že když byli na kukuřici, tak viděl, jak jí dal pohlavek. Stěžovala si často na bolest hlavy. Ona se jí kolikrát ptala, jak jí bolí hlava a ona pořád říkala, že od té facky, a víc se k tomu nevyjadřovala. Říkala obžalovanému, že jí bolí hlava a ptala se ho, proč na ni křičí a on říkal, že musí, že jí musí držet zkrátka. Podle jejího názoru tento přístup vyžadovala. Kolikrát se sebrala ve tři ráno a šla ven, že jde k sousedům spravit koště. Kolikrát jí to úplně přeskočí a neví nic. Měla být vždy do tmy doma. [příjmení] [jméno] přišel důchod, tak přišla nahoru a položila ho před obžalovaného. Nestěžovala si, že by měla nedostatek peněz. Neví, proč se obžalovaného bála, ani to, proč na ni křičel. Ona se jí na to ptala, ale ona jen řekla, že se ho bojí a nedokázala se pořádně vyjádřit. [příjmení], kde spala [celé jméno poškozené], se rozkládal, ale ona ho nerozkládala, říkala, že jí to stačí, hlavně že má televizi. Obžalovaný chtěl, aby [jméno] měla nějakou činnost, protože ona se ráda válela jen v posteli. Když byl konflikt, tak jí nadával, když něco udělala špatně nebo na něco zapomněla. To bylo tak jednou do týdne. Obžalovaný vždy kupoval nejlevnější, ale on to kupoval pro všechny, i pro sebe. Chování obžalovaného k sestře vnímala jako povinnost, že se o ni musí starat. Vnímala to jako zlé chování, k ní se takto nechoval.

6. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, [anonymizováno] [jméno] [příjmení], [anonymizováno], bylo zjištěno, že obžalovaný [celé jméno obžalovaného] v době spáchání trestného činu netrpěl nějakou duševní poruchou v pravém smyslu slova, netrpí závislostí na drogách, lécích, alkoholu či jiných návykových látkách. V době spáchání trestných činů mohl rozpoznat protiprávnost svého jednání a své jednání ovládat. Ovládací a rozpoznávací schopnosti byly u obžalovaného v době páchání trestné činnosti plně zachovány. Pobyt obžalovaného na

6 7 T 63/2019

svobodě není nebezpečný, znalec nenavrhuje ochranné léčení v žádné formě. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie a odvětví psychiatrie, [anonymizováno] [jméno] [příjmení] a [anonymizováno] [jméno] [příjmení] bylo zjištěno, že rozumové schopnosti poškozené [celé jméno poškozené] jsou v pásmu lehké mentální retardace. Její osobnost je jednoduše strukturovaná, společenská, komunikativní, kamarádská, naivní a snadno ovlivnitelná,

nesamostatná. Vzhledem ke sníženému intelektu je její schopností vnímat prožitky, zapamatovat si je a následně reprodukovat snížena v tom smyslu, že události není schopna reprodukovat zcela přesně a uceleně. Nebyl u ní zjištěn sklon k vymýšlení. Obecná i specifická věrohodnost poškozené v dané trestní věci je lehce snížena v důsledku duševní poruchy – mentální retardace. Její výpovědi jsou nepřesné, zejména co se časové lokalizace týče a frekvence napadání, ale v hlavních rysech je její výpověď věrohodná, lze ji považovat za reprodukci skutečně prožitých událostí. Poškozená [celé jméno poškozené] je snadněji ovlivnitelná a manipulovatelná a v tomto smyslu zvýšeně sugestibilní. Poškozená byla ve všech směrech zcela závislá na svém bratrovi, byla odkázána na jeho péči, měla z něj strach a ve svém chování se mu podřizovala. Poškozená byla vystavena domácímu násilí, které se projevovalo degradující komunikací ve formě nadávek, fyzickým napadáním, vyvoláváním strachu. Rozvinuly se u ní příznaky syndromu týrané osoby, z nichž některé přetrvávají do současné doby. Dále bylo zjištěno, že poškozená trpěla od narození duševní poruchou, mentální retardací. V současné době je u ní plně vyjádřená posttraumatická stresová porucha, jejímiž projevy jsou zejména vnucující se automatické reminiscence hrubého chování bratra vůči ní, doprovázené úzkostí, neklidem a neurovegetativními symptomy, přetrvávající panický strach z možného setkání s ním, děsivé sny s obsahem traumatických zážitků spojených s bratrovým chováním a halucinace jeho postavy. Její myšlení je ulpívavé, zaplavené negativními zážitky ze soužití s bratrem a strachem z něj. U poškozené nebyly zjištěny známky závislosti na návykových látkách včetně alkoholu a léků ani známky jejich nadměrného užívání. Znalec uvedl v hlavním líčení, že v době vyšetření měla značný strach z obžalovaného. Je snadněji manipulovatelná, nechala se ovlivnit svou kamarádkou. Je možné, že by poškozená mohla být ve svých výpovědích směřována. V těch prvních výpovědích vypovídala spontánně. V otázce peněz je limitována, sice pozná bankovky, ale co se dá za ně koupit, to neví. Situaci ohledně peněz porovnávala s dobou, kdy žila maminka a ta jí dávala 500 Kč a brala úporně to, že nyní má méně peněz. Nelze říci, že by nemohla nikam chodit, že by byla omezenější ve volném pohybu, ona sama uváděla, že chodí ke kamarádce. Určitě byla více kontrolovaná, a to brala nelibě. Obžalovaný tu kontrolu bral, že to je v její prospěch, aby se nezatoulala, nebo nedělala nějakou ostudu. Vadilo jí, že je na ni kladeno více povinností než předtím, ale říkala, že tu práci, kterou tam dělala, dělala ráda, ale kdyby ji mohla dělat v klidu a nebylo jí nadáváno.

7. Dále byly přečteny úřední záznamy o vysvětlení osob [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení].

8. Byly provedeny listinné důkazy, a to zejména protokol o ohledání, úmrtní list [jméno] [celé jméno poškozené], lékařské zprávy, zpráva OSSZ, znalecký posudek, písemnosti předložené [jméno] [příjmení], osobní výkazy obžalovaného.

9. Stávající důkazy byly doplněny o zprávu Oblastní charity [obec] ohledně chování [celé jméno poškozené]. Ze zprávy bylo zjištěno, že chování [celé jméno poškozené] se měnilo, kdy docházelo ke střídání fází, kdy téměř nemluvila a fází, kdy si neustále stěžovala na opatrovnici a její rodinu. V průběhu pobytu si začala stěžovat na tetu – opatrovnici, že jí bije, nedává jí peníze a jídlo. Následně po prošetření těchto informací se ukázalo, že na informace od klientky se nelze plně spolehnout. Klientka byla opakovaně přistižena v různých situacích při lži.

10. Soud opětovně předvolal svědkyni [jméno] [příjmení], opatrovnici [celé jméno poškozené], a tato uvedla, že [celé jméno poškozené] nadále dělá opatrovnici, ale od 1. 7. 2020 je umístěna na základě její

7 T 63/2019

žádosti v [obec]. Musí říci, že [celé jméno poškozené] je hodně svá a sama musela opakovaně zvýšit hlas, aby jí slyšela a udělala to, co měla. Zjistila, že o ní šířila nepravdivé informace ohledně jejího zdravotního stavu a i to, že začala žebrot o peníze. Vysvětlila jí, že se to nesmí a musela to vrátit. Nyní je umístěna v [obec], ale už jí volala, že jí tam bijí a že chce zpátky, ale není to tak

lehké. Když k ní přišla, tak byla v pohodě, otrkávala se. Pak si začala hodně vymýšlet. Neměla problém s lidmi, je komunikativní a ven chodila bez problémů. Stěžovala si, že dostává málo peněz, ale dostávala 500 Kč na měsíc a i víc, podle potřeby. Jí to docela naštvalo, když říkala, že nemá peníze, i když jí je dávala, jak měla a i více. Je pravda, že sebou ve spaní občas hodila, ale ze spaní nemluvila. Říkala jí, že se jí zdálo o [jméno] a mamce. Dále byl vyslechnut znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie [anonymizováno] [jméno] [příjmení] a tento se odvolal na závěry znaleckého posudku a jeho závěry stvrdil s tím, že ani nyní nemá důvod tyto závěry zásadně měnit. Poškozené je diagnostikována lehká mentální retardace, což je hraniční pásmo vzdělanosti a vychovatelnosti. Neumí domyslet následky svého jednání, neumí počítat a nezná faktickou hodnotu peněz. Neumí řadit téměř nikdy události v čase, vše se míchá dohromady. Jednotlivé zážitky si pamatuje velice dobře, ale neumí odpovědět na otázku, kdy se udály. Tvzení o dření a škrábání brambor je asi přehnané, ale že křikem se může rozklepat, to je fakt. Poškozená popisovala posttraumatické jevy, a to konkrétně ty děsivé sny až halucinace, a v případě poškozené je lze vyhodnotit jako autentické zážitky. Posttraumatickou stresovou poruchu, kterou diagnostikoval, tak nejvíce vyprodukují zranitelné osoby s hysteriozními rysy a úzkostnými rysy. Fantazie je dětská, sny a realita se promíchávají. Neměl další informace než zprávu, která mu byla poslána. Chování poškozené do toho přesně zapadá. Jedná se o standard, že si tyto osoby stěžují, že musí otročit, a přitom dělají půl hodiny denně. Nikdy na poškozené nebylo žádné zranění, nemohl ji nikdo mlátit, nebylo zjištěno tělesné poškození, ale ten křik tam byl. [příjmení] s touto mentalitou se stávají závislími a jsou snadno zneužitelnými, odborně se to nazývá sugestibilita. Pokud se pro někoho nadchne, tak nekriticky, a pak zrovna tak nekriticky ho může zavrhnout, a to z důvodů často velice malicherných. U poškozené je možno pozorovat, že u ní dochází k periodické změně nálady. V době vyšetření zjistil posttraumatickou stresovou poruchu, to popisovala autenticky, popisovala poruchy spánku, děsivé sny. Pro posttraumatickou stresovou poruchu jsou typické rysy, tzv. neodbytné, opakované vybavování, vracení se negativních vzpomínek, potom porucha spánku s děsivými sny, které mohou, ale nemusí kopírovat tu událost, mohou být jiného obsahu. K těm negativním podmínkám, ten emoční doprovod, kdy popisovala, jak teta říkala, že se chová jako blázen, proč se celá rozklepala, když začne o něm mluvit, to jsou všechno zcela objektivní a nepopíratelné rysy posttraumatické stresové poruchy, a ta může být vyvolána u dětí a infantilních osob právě třeba i vyprávěním. Mláčení, které by zanechalo viditelné stopy na těle, není úplně nejpodstatnější, ale vyvolání toho strachu, té emoce, to zhoršovalo kvalitu jejího života. Je mu známo, že pokud byla u obžalovaného na dovolené a začala ho nekriticky obhajovat, takto bylo již po několika měsících, kdy neměla již ty děsivé vzpomínky a zidealizovala si ho. I když byla mimo oblast, kde se to odehrávalo s bratrem, tak měla pořád strach ze setkání. Pro posttraumatickou stresovou poruchu je typické, že příznaky se projevují s časovým odstupem, který může být dva týdny až tři měsíce. [příjmení] by řekl, že toto vzniklo v době jednání, ale neví, jestli to bylo týrání. Omezení života poškozené se odrazilo ve snech. Popisuje vidiny bratra ve večerních hodinách doprovázené emocí strachu. Poškozená velice špatně je schopna kvantifikovat zážitky, není schopna určit, zda byla napadena pětkrát či stokrát. Je to jako zkušenost s dětmi batolecího věku, které řeknou, že ho tam pořád mlátili, ale zjistíte, že do něho jednou šťouchli. Autentické zážitky posuzuje pro něj důvěryhodně, ale špatně je kvantifikuje. Posttraumatická stresová porucha může vzniknout i po jednorázovém zážitku, jenž musí být velmi intenzivní, ale to je dané strukturou osobnosti.

11. Soud opětovně zhodnotil provedené důkazy včetně důkazů, které byly doplněny po rozhodnutí odvolacím soudem, a to jednotlivě a ve vzájemných souvislostech, a dospěl k následujícím

8 7 T 63/2019

závěrům. V dané věci je podaná obžaloba na [celé jméno obžalovaného] pro skutek spočívající v tom, že v období od 14. 2. 2017 do 9. 11. 2018 v rodinném domě na adrese [ulice a číslo] se zle choval k [celé jméno poškozené], s níž sdílel společnou domácnost, zejména na ni na ní

bezduvodně křičel, vulgárně jí nadával, urážel jí, pohlavkoval po tváři, po zátylku, po zádech, cloumal s ní, nutil ji k domácím pracím, zakazoval jí širší společenský styk, a když jí výjimečně umožnil jít mimo rodinný dům, kontroloval, kam jde a kdy se vrátí, bez právního podkladu ji nutil k odevzdání invalidního důchodu, s kterým disponoval a určoval, na co bude použit, přitom věděl, že [celé jméno poškozené] vyžaduje citlivý a specifický přístup, že potřebuje zajistit klidné a bezpečné zázemí, že je na obviněném závislá, že je odkázána na jeho péči, a v důsledku počínání obviněného se u [celé jméno poškozené] rozvinuly příznaky syndromu týrané osoby, projevující se vnucující se automatickou reminiscencí hrubého chování obviněného, doprovázenou úzkostí, neklidem, neurovegetativními symptomy, přetrvávajícím panickým strachem z možného setkání s obviněným, děsivými sny, tedy týral osobu blízkou žijící s tím ve společném obydlí, takovým činem spáchal těžkou újmu na zdraví a takový čin páchal po delší dobu, čímž měl spáchat zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písmena b), d) trestního zákoníku. Co se týče důkazní situace tak podle názoru soudu byly provedeny všechny rozhodující důkazy v této věci s tím, že v průběhu dokazování nevystala nutnost provedení dalšího doposud neprovedeného důkazu. Státní zástupce v této věci nejprve navrhoval vyslechnout sousedy obžalovaného, následně od tohoto návrhu ustoupil. Soud si přesto položil otázku, zda by tyto důkazy mohly věc ještě blíže objasnit. K tomuto je nutno uvést, že v rámci provádění důkazů nevystala nutnost provedení tohoto státním zástupcem tvrzeného důkazu. Důkazní situace v podstatě zůstala stejná jako v době, kdy rozhodoval soud poprvé v této věci. Dokazování bylo doplněno pouze o zprávu z terapeutického centra, o osobní výslech znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a byl proveden doplňující výslech opatrovnice poškozené. Soud má za to, že ani tyto doplňující důkazy nezměnily již doposud soudem učiněná skutková zjištění. Nejprve je nutno poukázat na to, že poškozená [celé jméno poškozené] byla rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 2. 5. 2019 č. j. [redacted] omezena ve svéprávnosti na dobu pěti let s tím, že nemůže samostatně právně jednat v žádných záležitostech s výjimkou běžných záležitostí každodenního života a nakládání s finanční částkou převyšující částku 500 Kč, kdy bylo vycházeno z toho, že [celé jméno poškozené] trpí středně těžkou mentální retardací, kdy nemá žádné školní znalosti, počítat dokáže pouze do deseti, je orientována osobou a místem, ale časem však nepřesně. Státní zástupce nenavrl žádný další důkaz, jež by měla nějakým způsobem zpochybňovat skutková zjištění týkající se časového období užívání společné domácnosti, či osob v tu dobu spolu žijících ve společné domácnosti. Soud po doplněném dokazování i nadále setrval na následujících závěrech. I když poškozená byla omezená ve svéprávnosti až v roce 2019, tak tento její zdravotní stav zde již byl v době rozhodné pro tyto věci. Je nepochybné, že poškozená v důsledku mentální retardace byla odkázána na péči druhých osob, kdy nejprve se o ni starali rodiče, pak péči fakticky převzal obžalovaný jako její bratr. Je nepochybné, že s ohledem na osobnost poškozené tato vyžadovala citlivý a specifický přístup se zajištěním klidného a bezpečného zázemí, tedy to, co je tvrzeno obžalobou. V otázce způsobu přístupu k poškozené se soud s tímto tvrzením obžaloby ztotožnil. Je nepochybné, že obžalovaný a poškozená [celé jméno poškozené] jsou sourozenci, přičemž po úmrtí jejich matky dne 13. 2. 2017 převzal péči fakticky o poškozenou obžalovaný. Předpokladem trestní odpovědnosti ve smyslu § 199 trestního zákoníku je mimo jiné to, že se jedná o osoby blízké, což je v této věci naplněno. Dalším předpokladem trestní odpovědnosti podle § 199 trestního zákoníku je soužití zúčastněných osob ve společném obydlí v rozhodné době. Dle stávající judikatury se společným obydlím rozumí dům, či byt, kdy se neklade důraz na vedení společné domácnosti, ale pouze na faktický stav společného bydlení těchto osob. K tomuto bylo zjištěno a prokázáno následující.

9 7 T 63/2019

Státní zástupce nenavrl důkaz, jímž by tato dříve soudem učiněná zjištění nějakým způsobem zpochybnil. Soud má za prokázané, že od smrti matky od února 2017 do března 2018 žil obžalovaný s poškozenou ve společné domácnosti na adrese [adresa obžalovaného]. V dalším

období od března 2018 do srpna 2018 zde zůstala žít [celé jméno poškozené] s tím, že ve společné domácnosti zde žila s bývalou manželkou obžalovaného [jméno] [příjmení], přičemž obžalovaný se zdržoval v [obec] na adrese [adresa obžalovaného]. Toto období již lze opětovně označit za společné soužití. Tvzení obžaloby o tom, že obžalovaný žil s poškozenou ve společném obydlí na adrese [adresa obžalovaného], nemá oporu v provedených důkazech. Je nepochybné, že na této adrese žili pouze v období od srpna 2018 do listopadu 2018. Skutková tvrzení obsažená v obžalobě o tom, že na této adrese žili od února 2017 do července 2018, nebyla v žádném případě provedeným dokazováním prokázána. Soud má za to, že přesto je toto nezabývá povinnosti zabývat se chováním obžalovaného k poškozené v celém období vymezeném obžalobou. K tomuto bylo zjištěno následující. Obžalovaný popřel, že by se k poškozené choval tak, jak je tvrzeno obžalobou. Za rozhodující důkaz v této věci lze považovat výpověď poškozené [celé jméno poškozené], i když nelze s ohledem na závěr znaleckého posudku z oboru zdravotnictví odhlédnout od jejích osobních předpokladů pro podání výpovědi. Poškozená se vyjadřuje, že byla opakovaně ze strany svého bratra napadána a bylo jí nadáváno. V této souvislosti je nutno i poukázat na nově provedený důkaz z Oblastní charity [obec], kdy poškozená si opětovně nyní stěžuje na opatrovnici paní [příjmení] a její rodinu s tím, že tato jí bije a nedává jí peníze a jídlo. Dle opatrovnice si opět stěžuje na chování v domově, kde je nyní umístěna. Znalcem bylo konstatováno, že obecná a specifická věrohodnost poškozené je lehce snížena v důsledku duševní poruchy a její výpovědi jsou nepřesné, co se týče časové lokalizace a frekvence napadání, ale v hlavních rysech je její výpověď věrohodná a lze ji považovat za reprodukci skutečně prožitých událostí. Přesto soud nemohl pominout ani to, že poškozená si opětovně stěžuje na stávající prostředí u opatrovnice obdobně s tím, že ale následně po prověření ze strany charity se nepodařilo tato její tvrzení o opatrovnici a její rodině prokázat. Rovněž si stěžuje na aktuální prostředí opatrovnice. I z tohoto pohledu je nutno se opětovně zabývat věrohodností výpovědi poškozené z pohledu všech provedených důkazů. Poškozená nejprve hodnotila soužití s bratrem jako dobré, ale pak se to podle jejího názoru změnilo. Poškozená rozlišuje období, kdy bydleli tzv. v paneláku a kdy v domě. V době, kdy žili v paneláku, se podle poškozené k ní obžalovaný nechoval zle, v tomto období poškozená nevnímala nějaké zlé jednání. Z provedeného dokazování nebylo zjištěno v období od února 2017 do března 2018 nějaké nestandardní chování mezi sourozenci. Pouze svědek [příjmení] [jméno] [příjmení], jenž se zde zdržoval velice sporadicky, se vyjádřil k chování obžalovaného v r. 2017 v říjnu, tedy v době, kdy žili ještě v paneláku a on vnímal chování obžalovaného jako souseď domu [adresa obžalovaného]. Není vyloučeno, že i v tu dobu obžalovaný s poškozenou se pohybovali dočasně na této adrese. Z tohoto důvodu soud nevylučuje, že v tomto období se mohl obžalovaný chovat nevhodně ke své sestře, ale evidentně se jednalo v tu dobu o ojedinělé jednání. Svědek [jméno] [příjmení], vzdálený souseď obžalovaného, vnímal občas křik na zahradě, ale komu byl určen, to jistě neví. Toto bez dalších důkazů prokazující špatné chování obžalovaného nemůže vést k závěru o soustavném hrubém a zlém jednání obžalovaného v tu dobu. Podle názoru soudu nelze v žádném případě přehlédnout výpovědi osob, které v rozhodném období také s poškozenou žili ve společné domácnosti. [příjmení] [jméno] [příjmení], která s ní žila ve společné domácnosti v době, kdy obžalovaný se zdržoval na adrese [adresa obžalovaného]. V tu dobu si poškozená na

10 7 T 63/2019

chování svého bratra nestěžovala a tato svědkyně vyloučila, že by se obžalovaný choval ke své sestře tak, jak je tvrzeno obžalobou. Je možno učinit závěr, že zvrat ve vztahu sourozenců nastal v době, kdy se do domu přestěhovala i poškozená. Ale v tu dobu tam žila i tehdejší partnerka obžalovaného [jméno] [příjmení] a i její dcera [jméno] [příjmení]. Po přestěhování se [celé jméno poškozené] začala častěji stýkat s [jméno] [příjmení]. Této se svěřila, že jí bratr jednou dal do hlavy, jednou do zad a o jedné facce. Obžalovaný měl poškozenou třikrát fyzicky napadnout, ale dle této svědkyně se o dalších případech poškozená nezmiňovala, ale povídala o tom pokaždé.

Taktéž se jí nelíbilo, že na ni křičel. Jak již bylo zmíněno, s touto svědkyní byla poškozená v období od srpna do listopadu 2018 a v předchozím období tak v osobním kontaktu s ní nebyla. Co se týče křičení na poškozenou ze strany obžalovaného, tak k tomuto je nutno uvést, že i svědkyně [jméno] [příjmení] se vyjádřila tak, že i maminka poškozené na ní někdy musela zvýšit hlas, aby něco udělala. Stejnou zkušenost s poškozenou potvrdila v doplňující výpovědi i současná opatrovnice poškozené [jméno] [příjmení]. Obžalobou je tvrzeno, že obžalovaný se v rozhodném období choval zle ke své sestře a to zejména tím, že na ni bezdůvodně křičel. Z pohledu všech provedených důkazů je možno přijmout závěr, že obžalovaný neovládá přiměřeně reagovat na nastalou situaci v důsledku konání, či nekonání poškozené, kdy tato měla nějak konat, či nekonat a na tuto situaci zřejmě reagoval obžalovaný křikem. Ale tvrzení obžaloby o tom, že křičel bezdůvodně, tak toto tvrzení nemůže v žádném případě obstát. Bylo prokázáno, že toto bylo reakcí obžalovaného na vzniklou situaci, i když tuto reakci lze vyhodnotit jako nepřiměřenou nebo přehnanou. Nebyl ani prokázán soustavný křik, či hodně častý na poškozenou. Otázka vulgárnosti nadávek nebyla v této věci prokázána, i když je možno přijmout to, že na adresu poškozené používal obžalovaný necitlivé výrazy či nadávky. Co se týče fyzického napadení, bylo zjištěno následující. Není vyloučeno, že obžalovaný poškozenou ojedinele atakoval. Tento závěr soud opírá o závěr znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, neboť dle znalců poškozená si není schopna tento prožitek vymyslet, i když není schopna jej časově zařadit, či kvantifikovat. Není vyloučeno, že dané ataky se udály v době minulé, ale soud má za to, že je možno vyjít z výpovědi svědkyně [příjmení]. [příjmení]. Je zřejmé, že poškozená o atacích obžalovaného stále hovořila, což potvrdila i tato svědkyně, i když sama tato svědkyně má za to, že se jednalo o dva tři ataky. Poškozená se s ohledem na své osobnostní předpoklady není schopna objektivně vyjádřit k četnosti a době těchto ataků. Z tohoto důvodu má soud za to, že je nutno vyjít z výpovědi svědkyně [příjmení]. [příjmení], kterou lze vyhodnotit jako svědkyni nezaujatou, nemajíc vztah k zúčastněným a z tohoto důvodu, co se týče četnosti, soud vyšel z výpovědi této svědkyně. Toto vede soud k závěru, že nelze v žádném případě učinit závěr, že poškozená byla ze strany obžalovaného opakovaně a často fyzicky napadána. Na základě výpovědi svědkyně [jméno] [příjmení] je možno přijmout závěr, že k tomuto mohlo dojít, ale lze konstatovat, že se mohlo jednat o tři ataky v tu dobu. Tento závěr není ani v rozporu se znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie. Poškozená není schopna početně a v časových souvislostech vyhodnotit, kdy se toto mělo udát, ale lze mít za to, že k danému jednání došlo, i když není zřejmé, v kolika případech se to mělo dít, ale poškozená toto vnímala jako příkoří, neboť o tom stále hovořila. Je taktéž zřejmé, že si toto nenechávala tzv. pro sebe, ale svěřovala se i dalším osobám. Tvrzení obžaloby o nucení k domácím pracím, tak toto podle názoru soudu v daných souvislostech nemůže obstát. V žádném případě nelze učinit závěr o nějakém nuceném vykonávání domácích prací, které by nebyly přiměřené předpokladům poškozené. [příjmení] obžalovaného tak i další spolu žijící osoby se snažily motivovat poškozenou k tomu, aby se sama podílela dle svých možností na domácích pracích. Dle vyjádření poškozené pak tyto požadavky nevnímala nijak úporně. [příjmení] poškozené toto potvrdila i svědkyně [jméno] [příjmení]. Soud nemohl přehlédnout občas protichůdná tvrzení obsažená ve výpovědi poškozené, ale v žádném případě nelze danou věc vyhodnotit tak, že se jednalo o tzv. nucené nepřiměřené práce, které měla poškozená vykonávat. Z provedených důkazů ani nevyplývalo to, že by poškozené byl

11 7 T 63/2019

zakazován širší společenský styk. Taktéž nebylo prokázáno, že by obžalovaný neumožňoval poškozené chodit mimo rodinný dům. Pokud obžalovaný poškozenou kontroloval, tak tyto požadavky obžalovaného lze v daných souvislostech vyhodnotit jako přiměřené. V žádném případě nelze tyto požadavky označit jako nepřiměřené či šikanózní. Soud považuje za akceptovatelné, pokud obžalovaný měl přehled, kde se sestra nachází a dbal na to, aby byla tzv. za tmy doma. Pokud je obžalobou tvrzeno, že poškozená odevzdávala obžalovanému invalidní

důchod, tak k tomuto je nutno uvést následující. Je nepochybné, že poškozená není schopna s penězi hospodařit. V době, která se nyní projednává, nebyl stanoven opatrovnickým soudem způsob hospodaření. Obžalovaný v dané věci převzal model chování od jejích matky, kdy tato hospodařila s finančními prostředky dcery a rozhodovala, jak bude s finanční částkou naloženo. Poškozená vnímala špatně to, že nedostává od obžalovaného 500 Kč, ale pouze 100 Kč, i když bylo prokázáno, že jí obžalovaný poskytoval i další finanční prostředky, když je potřebovala. Toto potvrdila jak [jméno] [příjmení], tak [jméno] [příjmení]. To, že následně byla poškozená omezena ve svéprávnosti, nasvědčuje i tomu, že poškozená nebyla v rozhodnou dobu schopna řádně hospodařit se svými finančními prostředky, což bylo mimo jiné potvrzeno i znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie. Z provedeného dokazování vyplynulo to, že obžalovanému bylo známo, jakým způsobem je poškozená indisponována, a přesto ne vždy k její osobě přistupoval citlivě a trpělivě. O tomto svědčí tzv. křik, který zazněl ve výpovědi svědků [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Na druhé straně nelze odhlédnout, že i [jméno] [příjmení] se zmínila o tom, že matka poškozené na ni musela křiknout, a toto nyní potvrdila i opatrovnice [jméno] [příjmení]. Obžalovaný tedy nebyl sám, kdo na poškozenou občas zvyšoval hlas. Soud musel vyhodnotit, zda přístup obžalovaného k poškozené dosahuje takové intenzity, aby bylo možno toto jednání podřadit pod pojem týrání, tak jak má na mysli trestní zákoník. Týráním se rozumí zlé nakládání se svěřenou osobou, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pocítuje jako těžké příkoří. Takové jednání mající znaky týrání podle názoru soudu prokázáno nebylo. Obžalovaný se nechoval k poškozené se zlým úmyslem. Obžalobou je dále tvrzeno, že poškozená v důsledku jednání obžalovaného utrpěla těžkou újmu na zdraví s tím, že se u ní rozvinuly příznaky syndromu týrané osoby v rozsahu tak, jak učinil závěr znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie. Soud vyslechl znalce z oboru psychiatrie [jméno] [příjmení] s tím, že u poškozené zjistil posttraumatickou stresovou poruchu, což se projevilo v jejích snech. Omezení v životě poškozené se dle znalce zejména odrazilo v jejích snech. Dle znalce posttraumatická stresová porucha může vzniknout i po jednorázovém zážitku, který musí být velmi intenzivní, ale je to dané i strukturou osobnosti. Soud si položil otázku, zda pokaždé, když u někoho bude zjištěna posttraumatická stresová porucha, tak tomuto vždy musí předcházet jednání mající znaky týrání ve smyslu trestního zákoníku. Na tuto otázku je nutno odpovědět, že nikoliv. Jednání mající znaky týrání musí být bez jakýchkoliv pochybností prokázáno a nestačí pouze následek v podobě posttraumatické stresové poruchy. Dle znalce toto vzniklo v době jednání obžalovaného, ale nemůže se vyjádřit, zda toto jednání bylo týráním a poškozená popisuje vidiny bratra ve večerních hodinách doprovázené emocí strachu. Soud musí zdůraznit, že tvrzení obžaloby, aby mohlo být přijato do odsuzujícího výroku, musí být prokázáno takovými důkazy, o nichž by nevznikly důvodné pochybnosti. Pokud je obžalobou tvrzeno, že u poškozené došlo k těžké újmě na zdraví ve smyslu § 122 odstavec 2 písmeno i) trestního zákoníku (zejména viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017 sp. zn. 8 Tdo 751/2017), tak toto v této věci prokázáno nebylo. Nebylo prokázáno to, že poškozená nebyla schopna vést obvyklý způsob života tak, jako předtím. Bylo prokázáno to, že toto jednání se odrazilo zejména v jejích snech, kdy ale mimo obžalovaného taktéž ve snech viděla svojí zesnulou matku. V této věci v žádném případě nebyla prokázána právní kvalifikace tvrzená obžalobou ve smyslu těžké újmy na zdraví podle § 122 odstavec 2 písm. i) trestního zákoníku.

12 7 T 63/2019

Soud danou záležitost musí uzavřít tak, že v této věci bylo prokázáno to, že poškozená vnímala nevhodné chování obžalovaného až poté, co se přestěhovali do rodinného domu na adresu [ulice a číslo], a je nutno poznamenat, že o tomto i všem povídala. Na chování, které vnímala jako příkoří, tak s tímto se svěřovala i dalším osobám. S ohledem na strukturu osobnosti poškozené má soud za to, že pokud by i dříve vnímala jednání obžalovaného jako příkoří, tak by se s tímto svěřovala dalším osobám, např. J. [příjmení]. Toto ale zde nezaznělo. Soud má za to, že je namístě

i po doplněném dokazování učinit závěr, že pokud se obžalovaný v období od února 2017 do srpna 2018 choval ke své sestře necitlivě, kdy je možno hovořit o jeho chování na zahradě, tak jak je zaslechli sousedi [příjmení] a [příjmení] [příjmení], tak v žádném případě nelze říci, že se jednalo o každodenní jednání, případně, že by se to opakovalo v nějakých cyklech, jež by se vyznačovalo buď vzrůstající hrubostí či bezcitností anebo již vysokou necitelností. Soud má za to, že jednání obžalovaného v tomto období lze vyhodnotit jako ojedinělé jednání, kdy obžalovaný nezvládl danou situaci a nepřiměřeně reagoval na chování poškozené. Není vyloučeno, že v období od srpna 2018 do listopadu 2018 již obžalovaný danou situaci více nezvládal, neboť poškozená to začala vnímat pro ni již tíživěji. Jednání obžalovaného v tomto období lze vyhodnotit jako nevhodné, ale ani jednání v tomto období nedosahovalo takové intenzity, aby mohlo být hovořeno o týrání. Soud si položil otázku, zda i nelze učinit závěr, že jednání obžalovaného od února 2017 do listopadu 2018 postupně negradovalo, ale takové důkazy, aby soud mohl přijmout tento závěr, zde provedeny nebyly. O soustavnosti hovoříme, pokud to jednání se opakuje v krátkých úsecích třeba nižší intenzity, či je jednání ojedinělé, ale natolik intenzivní a opakuje se přiměřeně v časovém období. Soud má za to, že jednání obžalovaného nebagatelizuje, ale snaží se jednání obžalovaného vyhodnotit v daném období a v daných souvislostech tak, jak vyplynulo z provedeného dokazování. Je zřejmé, že jednání s poškozenou není vždy bezproblémové, na to poukázala i současná opatrovnice [jméno] [příjmení], takže není možno každé důraznější jednání ve vztahu k poškozené vyhodnotit jako týrání. Soud má za to, že týrání v sobě obsahuje zejména zlý úmysl ve vztahu k poškozené, toto ale v této věci prokázáno nebylo. Období od srpna 2018 do listopadu 2018, kdy lze říci, že obžalovaný nezvládal danou situaci, tak přesto toto období nelze podřadit pod pojem delší doba, tak jak má na mysli trestní zákoník. Soud nezpochybňuje to, že prostředí u obžalovaného nebylo pro poškozenou vždy komfortní, a to zejména v období, kdy se přestěhovali na adresu [adresa obžalovaného]. Všechny provedené důkazy vedou soud k závěru, že u obžalovaného se vždy jednalo o reakci, byť třeba v tu chvíli nepřiměřenou, na danou situaci zapříčiněnou jednáním poškozené, ale nebylo vedeno zlým úmyslem, kdy současně obžalovaný dostatečně nevyhodnotil možnosti a předpoklady poškozené a nechoval se k ní dostatečně citlivě. Ale v žádném případě toto jednání nedosáhlo intenzity tak, jak má na mysli trestní zákoník. Jednání obžalovaného nelze považovat za kruté a bezohledné s tím, že by mu byla sestra lhostejná. Taktéž to, že poškozená vnímala určité kroky či jednání obžalovaného jako příkoří, nelze bez dalšího toto považovat za těžké příkoří. Závěr o těžkém příkoří u poškozené na základě provedených důkazů prostě učinit nelze. Obžalovanému byl znám duševní stav své sestry a je možno konstatovat, že obžalovaný nedocenil to, jak se má chovat dostatečně citlivě ke své sestře. Soud danou věc uzavírá tak, že nebyl proveden takový důkaz a ani důkazy ve svém souhrnu nemohou vést ke spolehlivému závěru o týrání poškozené tak, jak má na mysli trestní zákoník dle § 199 či § 198 trestního zákoníku. Tvzení státního zástupce, že ojedinělé fyzické útoky v průběhu trvalého psychického násilí mající význam v tom, že zvyšují intenzitu působení na psychiku dotčené osoby, a tím přispívají k tomu, že tato osoba žije v podstatě nepřetržitě psychickém stresu, a vnímá jednání pachatele jako těžké příkoří, nemá oporu v provedených důkazech. V dané věci nebyla prokázána jak těžká újma a i delší doba odůvodňující případnou právní kvalifikaci jednání obžalovaného. Soud vyhodnotil chování obžalovaného jako nevhodné či necitlivé, ale v žádném případě jako zlé nakládání vyznačující se

13 7 T 63/2019

vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti tak, aby soud mohl přijmout závěr o vině obžalovaného tak, jak je tvrzeno obžalobou. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je výše uvedeno.

12. V dané věci soud obžalovaného zprostil obžaloby, a proto je na místě poškozenou odkázat s případným jejím nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je výše uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 8 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, pobočka Tábor, prostřednictvím Okresního soudu v Pelhřimově.

Rozsudek může odvolání napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci
- d) poškozený, který uplatnil řádně nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil řádně nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek napadnout krom obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven či omezen ve způsobilosti k právním úkonům, může i proti vůli obžalovaného za něho podat v jeho prospěch odvolání též jeho zákonný zástupce a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soud prvního stupně odůvodněno tak, aby bylo patrné, ve kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda jej podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obviněného.

Pelhřimov 17. srpna 2020

JUDr. Jitka Papežová Ph.D.
soudkyně